

Stockholm 2024-08-23

Remissvar

Svenska Stadsnätetsföreningen

Handläggare Camilla Jönsson

Tel 08-21 49 31

Camilla.jonsson@stadsnatsforeningen.se

Post- och telestyrelsen

DNR: 23-27637

marknadsreglering@pts.se

Remissvar gällande

Informationsinsamling om preliminärt förslag till skyldighet om tillträde till fiberaccessnät som ansluter enfamiljshus

Svenska Stadsnätetsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 125 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Stadsnätetsföreningen tackar för möjligheten att svara på informationsinsamlingen.

Sammanfattning av Stadsnätetsföreningens synpunkter på PTS preliminära förslag

Stadsnätetsföreningen ser en stor risk med att PTS, genom att exkludera 5G från sin marknadsanalys, riskerar att ge en ofullständig bild av den faktiska konkurrensen på den svenska telekommunikationsmarknaden. Genom att inte inkludera 5G i analysen finns en risk att PTS överskattar fiberleverantörernas marknadsandelar och därmed fattar regleringsbeslut som kan snedvrider konkurrensen på marknaden. För att säkerställa en rättvis och teknikneutral reglering anser Stadsnätetsföreningen att PTS bör revidera sin marknadsanalys och inkludera 5G som en del av produktmarknaden.

Utöver detta påpekar Stadsnätetsföreningen vikten av att PTS genomför en grundlig kostnadsanalys för att förstå de ekonomiska konsekvenserna för nätägare vid implementeringen av VULA. Eftersom att VULA kan innebära betydande investeringar, särskilt för mindre nätägare eller de som behöver uppgradera sin befintliga infrastruktur, är det viktigt att regleringen inte medför obalanserade ekonomiska bördor som kan påverka konkurrenssituationen negativt. Stadsnätetsföreningen påpekar att utan en sådan analys riskerar PTS att introducera en reglering som snedvrider marknaden till fördel för större aktörer.

För villahushåll utanför tätorterna kan införandet av en VULA-produkt innebära särskilda utmaningar. Det finns en risk att marknaden inte kommer att erbjuda sina tjänster via VULA till områden som inte är attraktiva på grund av lågt antal anslutningar. Därmed kan det komma att bli så att operatörerna väljer att inte erbjuda sina tjänster i vissa områden, som exempelvis villahushåll på landsbygden. Det finns en risk att dessa hushåll, särskilt i mindre attraktiva

områden, kan stå inför en högre prisbild eller i värsta fall bli utan tillgång till tjänster. Stadsnätsföreningen uppmanar därför PTS att noggrant överväga dessa konsekvenser och se till att ha en helhetsbild av marknaden innan några slutgiltiga beslut om reglering fattas.

Stadsnätsföreningen anser att PTS bör överväga en längre implementeringsperiod som tar hänsyn till den svenska marknadens komplexitet. Norge har infört en ettårig implementeringsperiod för VULA, och med tanke på att den svenska marknaden är ännu mer komplex är en längre tidsram nödvändig för att alla nätägare, stora som små, ska kunna genomföra de investeringar och anpassningar som krävs för att uppfylla de nya reglerna gällande VULA.

Sammanfattningsvis betonar Stadsnätsföreningen behovet av att PTS uppdaterar sin marknadsanalys för att inkludera 5G och genomföra en noggrann kostnads- och konsekvensanalys innan den slutgiltiga regleringen fastställs. En sådan helhetssyn är avgörande för att säkerställa att regleringen blir teknikneutral, rättvis och främjar en långsiktig utveckling av telekomsektorn. Föreningen ser fram emot att fortsätta samarbeta med PTS för att uppnå dessa mål och säkerställa en sund och konkurrenskraftig telekommarknad i Sverige.

Bakomliggande utmaningar

Post- och telestyrelsen, PTS, preliminära förslag till skyldighet om tillträde till fiberaccessnät som ansluter enfamiljshus är en följd av den marknadsanalys som PTS presenterade för samråd den 12 juni 2023.

Stadsnätsföreningen påpekade redan i sitt remissvar till samrådet att det var fel att myndigheten exkluderade 5G från den avgränsade produktmarknaden. Avgränsningen av produktmarknader på såväl slutkunds- som grossistnivå ska ske i ett framåtblickande perspektiv. I EU-kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser¹ framgår det att hänsyn också ska tas till andra alternativa tekniker.

Genom att exkludera 5G från sin analys riskerar PTS att underskatta den faktiska konkurrensen på marknaden. Detta kan leda till felaktiga regleringsbeslut som snedvrider marknaden och hämmar innovation. Stadsnätsföreningen vidhåller att PTS bör ta fram en uppdaterad marknadsanalys som också innefattar 5G för att säkerställa en teknikneutral och rättvis reglering som främjar sund konkurrens och teknisk utveckling.

5G som konsumentalternativ till fiber

Sannolikheten att hushåll med befintligt fiberabonnemang skulle byta till 5G påverkas av flera faktorer. I områden där 5G-täckningen är god och stabil kan hushåll vara mer benägna att byta från fiber, något som sker redan idag. För villahushåll som ännu inte har fiberanslutning och det krävs en fiberinstallation, vilket innebär en högre kostnad för hushållet då kan 5G framstå som ett mer attraktivt alternativ givet att det finns täckning och att det erbjuds tillräcklig kapacitet och tillgänglighet. Denna konkurrenssituation finns i områden där fiber

¹ Kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande i enlighet med gemenskapens regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. (2002/C 165/03)

redan är utbyggt. På landsbygden där 5G-täckningen ofta är sämre eller obefintlig, finns inte den valmöjligheten för villahushållen.

Mobilaktörer har en fördel på marknaden genom att de kan erbjuda paketerade lösningar som inkluderar mobil- och bredbandstjänster samt ofta även TV-abonnemang till kunderna. Paketeringen kan leda till inlåsnings effekter och minskad pristransparens, vilket försvårar för konsumenterna att jämföra erbjudanden och fatta rationella beslut. Erfarenheter från andra marknader, såsom EU-kommissionens preliminära invändningar mot Apple och tidigare ingripanden mot Microsoft, visar hur bundling kan missbrukas för att upprätthålla en dominerande ställning.

PTS har valt att fortsätta sin marknadsanalys utan att inkludera 5G-tekniken i produktmarknaden. PTS riskerar därmed att underskatta den faktiska konkurrensen på marknaden. 5G kan erbjuda höghastighetsinternet som konkurrerar med fiberanslutningar, vilket kan leda till en överskattning av fiberleverantörernas marknadsandelar och en underskattning av konkurrensen. Detta kan resultera i en felbedömning av marknadsförhållandena.

En reglering som inte inkluderar 5G i produktmarknaden riskerar vidare att inte vara teknikneutral. Om fiberleverantörer utsätts för striktare regler medan 5G-leverantörer får lättnader, snedvrids konkurrensen. Detta kan leda till minskade investeringar i fiberinfrastruktur till förmån för 5G, vilket på sikt kan hämma utvecklingen och uppgraderingen av fibernäten. Utan kontinuerliga investeringar riskerar fibernäten att bli föråldrade, vilket i förlängningen också skulle påverka möjligheten att erbjuda mobiltjänsten av hög kvalitet då mobilmaster också är beroende av en väl utbyggd fiberinfrastruktur.

Stadsnätsföreningen anser sammanfattningsvis att PTS måste uppdatera sin marknadsanalys för att säkerställa att den kommande reglering lever upp till EU:s krav på en framåtblickande marknadsanalys. En reglering som tar hänsyn till konkurrensen från 5G-lösningar också på villamarknaden har bättre förutsättningar för att säkerställa en sund konkurrens på den svenska telekommarknaden.

VULA - En ny tillträdesprodukt

Enligt PTS preliminära förslag ska nätägare tillhandahålla en transparent logisk direktförbindelse mellan en tillträdespunkt och anslutningspunkten hos slutanvändaren. Detta krav ställs på nätägaren för att öka konkurrensen på marknaden genom att ge andra operatörer tillgång till nätet på ett sätt som liknar fysiskt tillträde men genom en virtuell lösning.

Med den nya grossistprodukten VULA kan operatörer erbjuda sina tjänster över nätägarnas nät. Detta skapar både utmaningar och möjligheter för nätägaren. En VULA-grossistprodukt kan innebära nya affärsmöjligheter för stadsnäten genom att de får ytterligare en produkt att erbjuda operatörerna. Dock kan införandet av VULA kräva investeringar i nätverksinfrastruktur och administration, vilket kan påverka marknadsaktörernas lönsamhet.

I PTS preliminära förslag kan Stadsnätsföreningen inte se att myndigheten har genomfört en analys av de potentiella kostnaderna för nätägare i samband med anpassningen till VULA. För att säkerställa att regleringen inte medför obalanserade ekonomiska bördor eller oavsiktliga marknadseffekter, bör dessa kostnader beaktas och det är därför viktigt att en sådan analys presenteras i det slutgiltiga förslaget.

Ny tillträdesprodukt på layer 2 och 3

Flera nätägare har byggt upp en teknisk lösning kallad Free-seating. Lösningen innebär att konsumenternas medieomvandlare har konfigurerats med så att användaren kan ansluta sin bredbandsutrustning till valfri ingång på medieomvandlaren. Den anslutna utrustningen (som kan vara en dator, router, TV, etc.) känns automatiskt igen av medieomvandlaren och trafiken identifieras och hanteras korrekt oavsett vilken ingång som används eller typ av enhet som ansluts. Lösningen syftar till att öka användarvänligheten då den automatiska igenkänningen av utrustningen minskar risken för konfigurationsproblem och tekniska fel.

För nätägare som redan har investerat i Free-seating-teknik kan en övergång till en Layer 2-baserad VULA-lösning innebära ytterligare investeringar och tekniska utmaningar. Samtidigt som redan gjorda investeringar inte tillgodogörs. För att tillvarata redan gjorda investeringar borde det övervägas att ta fram en lösning som stödjer både Layer 2 eller Layer 3 för operatörernas tillträde. Se vidare under avsnittet *PTS frågor 2.4 leverans om L3-tjänst*.

Utöver L2-tjänster ska VULA även kunna levereras som en L3-tjänst.

Villahushåll i tätort och på landsbygd

För villahushåll utanför tätorterna kan införandet av en VULA-produkt innebära särskilda utmaningar. Det finns en risk att marknaden inte kommer att erbjuda sina tjänster via VULA till områden som inte är attraktiva på grund av lågt antal anslutningar. Därmed kan det komma att bli så att operatörerna väljer att inte erbjuda sina tjänster i vissa områden, som exempelvis villahushåll på landsbygden.

Stadsnätens kommunikationsoperatörsplattformar har som uppdrag att erbjuda ett likvärdigt utbud till slutkunder i mindre attraktiva områden. Om fler tjänsteleverantörer väljer att nå kunder via VULA, kan det medföra att kundunderlaget för öppna plattformar minskar. Det finns därmed en risk för att dessa villahushåll antingen får en högre prisbild eller blir utan tjänst, PTS behöver få kunskap om dessa konsekvenser och få en helhetsbild av marknaden innan en reglering kan göras.

Konkurrenssituationen för tjänsteleverantörer

Det finns en betydande risk att grossistprodukten VULA endast kommer att gynna de större tjänsteleverantörerna. Tidigare har kommunikationsoperatörsplattformen utgjort en effektiv kanal för nischaktörer att marknadsföra sig gentemot slutkunder. Genom införandet av en VULA-produkt kommer tjänsteleverantörerna själva att behöva ta fullt ansvar för sin marknadsföring direkt mot slutkunder.

Den tidigare kommunikationsoperatörsplattformen har inte bara erbjudit slutkunderna ett konkurrenskraftigt utbud av tjänster, utan också möjliggjort för konsumenterna att enkelt jämföra olika tjänsteleverantörers produkter baserat på faktorer som pris, hastighet, kvalitet och bindningstider. Detta har varit fördelaktigt både för tjänsteleverantörer och för slutkunder.

Med en VULA-produkt måste tjänsteleverantörerna själva arbeta aktivt för att synas för slutkunden, vilket försvårar för slutkunden att få en översikt över det tillgängliga utbudet. Risken är att denna förändring främst kommer att gynna de större tjänsteleverantörerna. En VULA-produkt riskerar därmed att utgöra ett etableringshinder för nyetablerade aktörer, särskilt om kommunikationsplattformens succesivt försvinner från marknaden. Stora aktörer, som har resurser att bearbeta kunder, kommer därigenom att ha en betydande konkurrensfördel jämfört med små eller nya aktörer.

För att säkerställa en rättvis konkurrenssituation bör en noggrann konsekvensanalys utföras. Detta är nödvändigt för att bedöma hur VULA-produkten kommer att påverka marknaden och för att säkerställa att mindre tjänsteleverantörer inte missgynnas.

Kommunikationsplattformarna riskerar att ge hushållen ett mindre konkurrensutsatt utbud
Kommunikationsoperatörsplattformarna generellt kan få problem om en VULA-produkt introduceras och regleras som en skyldighet för nätägarna på marknaden. VULA-produkten skapar direkt konkurrens med KO-plattformar, vilket kan leda till minskad efterfrågan på dessa plattformar och ökade kostnader för att upprätthålla dem. Samtidigt kan konkurrensen från 5G-aktörer ytterligare komplicera situationen, vilket minskar incitamenten för nätägarna att upprätthålla sina KO-plattformar. Kommunikationsoperatörsplattformarna generellt riskerar att förlora kundunderlag och bli mindre ekonomiskt hållbara, vilket kan ha långtgående konsekvenser för bredbandsmarknaden som helhet.

Det kan leda till en mindre dynamisk marknad med färre valmöjligheter för konsumenterna och potentiellt högre priser. Det är därför viktigt att PTS noggrant överväger dessa potentiella konsekvenser innan en sådan reglering införs.

PTS frågor:

PTS har i samband med informationssamlingen ställt särskilda frågor som myndigheten vill ha svar på. I detta avsnitt svarar Stadsnätsföreningen på dessa frågor.

Fråga 1. Är ett virtuellt tillträde som uppfyller de funktionella kraven för VULA ett relevant alternativ till lokalt fysiskt tillträde? Förklara varför/varför inte.

Ett virtuellt tillträde som uppfyller de funktionella kraven för VULA kan vara ett relevant alternativ till lokalt fysiskt tillträde. VULA syftar till att ge operatörer virtuell åtkomst till det lokala nätet vilket möjliggör konkurrens och tjänsteutbud utan att varje operatör behöver bygga egen infrastruktur. Detta är särskilt viktigt i områden där det inte är ekonomiskt hållbart att ha flera parallella nätverk.

Telia påpekar att VULA inte helt kan efterlikna de fördelar som fysiskt tillträde erbjuder, särskilt gällande full kontroll över nätverket och felsökning, vilket Stadsnätsföreningen håller med om. Det är därför viktigt att få möjlighet att leverera virtuellt tillträde med den begränsningen gentemot en svartfiberförbindelse.

Fråga 2. Är det virtuella tillträdet tillräckligt preciserat i utkastet till skyldighet? Om inte, förklara varför.

Det virtuella tillträdet är inte tillräckligt preciserat i utkastet till skyldighet. Avsnittet med packet loss är väl definierat, men flera områden behöver förbättras och förtydligas.

Avsnitt 2.1 Bandbredd under högtrafik

Specifikationen anger inte tydligt vad som gäller för bandbredd under högtrafik för så kallade best-effort-tjänster. Det anges att bandbredden kan variera mellan 500-1000 Mbps vid högtrafik, vilket kan påverka tjänstekvaliteten för slutanvändarna negativt. För att säkerställa en hög tjänstekvalitet även under högtrafik måste specifikationen tydligt ange regler och garantier för bandbredd vid best effort-tjänster.

Stadsnätsföreningens förslag om förtydligande text

Under högtrafik måste VULA-tjänsten kunna garantera en minimibandbredd för best effort-tjänster som inte understiger 50% av den maximala beställda kapaciteten. Nätägaren ska övervaka och rapportera bandbreddsprestanda i realtid och justera nätverkskapaciteten för att upprätthålla denna minimistandard.

Avsnitt 2.2 Dedikerad bandbredd och dess påverkan

Det finns frågor om hur dedikerad bandbredd för VULA kan påverka andra kunder i samma nätverk. Det är viktigt att klargöra hur nätägaren ska dimensionera nätet för att säkerställa att dedikerad bandbredd inte påverkar andra användare negativt.

Stadsnätsföreningens förslag om förtydligande text

Nätägaren ska tillhandahålla mekanismer för att isolera och prioritera dedikerad bandbredd för VULA-tjänster. Detta inkluderar implementering av Quality of Service (QoS)-policys som säkerställer att dedikerad bandbredd inte påverkar tillgängligheten och prestandan för andra kunder negativt.

Avsnitt 2.3 Stöd för VLAN-I-VLAN (QinQ)

Specifikationen nämner stöd för VLAN-I-VLAN (QinQ), men det finns inga detaljer om hur detta ska implementeras och hanteras i praktiken. Det är viktigt att ha en klar och tydlig beskrivning av hur nätsegmentering och isolering kommer att fungera för att undvika nätverkskonflikter och säkerhetsproblem.

Stadsnätsföreningens förslag om förtydligande text

VULA-tjänsten ska stödja VLAN-I-VLAN (QinQ) enligt IEEE 802.1ad standarden. Nätägaren måste säkerställa att VLAN-taggar hanteras korrekt för att möjliggöra effektiv nätsegmentering och säkerhet. Detta inkluderar detaljerad dokumentation om hur VLAN-konfigurationer ska implementeras och hanteras.

Avsnitt 2.4 Leverans som L3-tjänst

Nätägare som under lång tid utvecklat den öppna nätmodellen har idag tjänster som bygger på L3-nivån. För dessa nätägare skulle ett införande och uppfyllande av en VULA vara lättare om den är baserat på L3. Ur ett hållbarhetsperspektiv är en VULA på L3-nivån den mest intressanta lösningen, då mycket av befintligt aktiv infrastruktur kan bibehållas hos dessa nätägare och fokus kan läggas på de funktioner som är viktiga för operatörer för att känna att de har kontroll över sin hyrda VULA-tjänst samt sin kund. Exempelvis kan det vara viktigt att utveckla funktioner för att möta operatörernas behov av att följa upp och övervaka tjänstens kvalitet genom statistik över tekniska parametrar, vilket ger dem ökad kontroll över sin hyrda VULA-tjänst och sin kund.

Stadsnätsföreningens förslag om förtydligande text

Utöver L2-tjänster ska VULA även kunna levereras som en L3-tjänst. Detta innebär att nätägaren tillhandahåller IP-routing och andra L3-funktioner, vilket ger operatören full kontroll över nätverksparametrar som IP-adresstilldelning, routing, trafikprioritering och multicast-distribution.

Avsnitt Bilaga 2 utrymmet att avslå en begäran om tillträde*Utrymmet att avslå en begäran om tillträde behöver förtydligas*

Enligt det preliminära förslaget till skyldigheter att tillhandahålla fysiskt eller virtuellt tillträde till fiberaccessnät (bilaga 2) finns det ett visst utrymme för en SMP-operatör att avslå en begäran om tillträde (1.4 a - f). För att tillträdesskyldighetens omfattning ska bli tydlig och

förutsebar för såväl SMP-operatörerna som de operatörer som begär tillträde är det enligt Stadsnätsföreningen viktigt att det i möjligaste mån klargörs i vilka situationer som en begäran enligt beslutet kan avslås. Om beslutets omfattning uppfattas som otydlig riskerar det att leda till en splittrad tillämpning som kan vara hämmande för regleringens syfte.

Med det i beaktande anser Stadsnätsföreningen att det finns ett behov av att förtydliga vissa av de grunder för avslag som räknas upp i den aktuella punkten i beslutet. Förslagsvis genom exemplifiering eller genom närmare beskrivning i det kommande beslutet, alternativt i eventuell tillhörande vägledning. Det gäller då följande grunder:

Rättsliga möjligheter att genomföra tillträdet (punkt 1.4 a.) Utöver författningsreglerade skyldigheter och rättigheter som påverkar en SMP-operatörs handlingsutrymme när det gäller beviljande av tillträde till fiberaccessnät kan det finnas regleringar i civilrättsliga avtal som ger en aktör exklusivitet att verka i ett visst nät. Med den aktuella formuleringen är det oklart om en sådan avtalsförpliktelse medför att en begäran om tillträde kan avslås. Om tillträde behöver beviljas en extern aktör trots att det redan finns en avtalsreglerad exklusivitet riskerar det att medföra att SMP-operatören behöver bryta mot redan ingångna avtal. Mot den bakgrunden bör det tydliggöras vad som avses med att det saknas rättsliga möjligheter att genomföra tillträdet.

Allmänt intresse av särskild betydelse skadas (punkt 1.4 b.) Stadsnätsföreningen anser att det finns ett behov av att tydliggöra vad som kan betraktas som ett allmänt intresse av särskild betydelse, för att undvika missförstånd och att det tillämpas på olika sätt.

Lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät, även kallad utbyggnadslagen, innehåller en liknande uppräkningslista av i vilka situationer som en nätinnehavare kan avslå en begäran om tillträde till fysisk infrastruktur. I denna uppräkningslista nämns bland annat personlig säkerhet och folkhälsa samt risker för skada för allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt (se 2 kap. 1 § första stycket p. 3 och 4). Om avsikten med begreppet "allmänt intresse av särskild betydelse" i punkt 1.4 b. i förslaget till skyldigheter är att täcka in sådana situationer vore det tydliggörande att skriva ut det i beslutet alternativt hänvisa till utbyggnadslagens begrepp och avslagsgrunder. På det sättet skulle även vidare ledning kunna fås genom den praxis och de förarbetsuttalanden som finns när det gäller avslagsgrunderna i utbyggnadslagen.

Fråga 3. Vilka fördelar eller nackdelar finns med en tillträdespunkt som är mindre lokal än den lokala accessnoden?

Fördelar med en tillträdespunkt som är mindre lokal än den lokala accessnoden inkluderar potentiellt lägre kostnader för operatörer och enklare nätverksadministration. Nackdelar kan inkludera sämre kontroll över nätverkets prestanda och kvalitet, samt större beroende av nätägarens infrastruktur. Detta kan leda till problem med felsökning och kundsupport samt fördröjning på grund av extra transportavgifter från operatören som tillhandahåller den mer centrala tillträdespunkten.

Fråga 4. Hur långt bak i nätet kan tillträde, som uppfyller kraven på VULA, tillhandahållas?

Tillträde som uppfyller kraven på VULA kan tillhandahållas från sammankopplingspunkten (A) till användarnoden (B) i slutanvändarens bostad, med full kontroll över IP-adresstilldelning, routing, trafikprioritering och multicast-distribution. Detta innebär att tillträde för att skapa kostnadseffektivitet kan ges från en central nod i staden eller regionalt så länge de tekniska specifikationerna och kvalitetskraven för VULA uppfylls. Längre ut i näten än så är inte möjligt

för att uppfylla de tekniska kraven samt att utanför regionalt är inte ett lokalt tillträde och ska därför uteslutas som alternativ.

Fråga 5. Behövs en skyldighet att tillhandahålla backhaul-förbindelse även för virtuellt tillträde? Hur bör en sådan skyldighet i så fall beskrivas?

Ja, en skyldighet att tillhandahålla backhaul-förbindelse även för virtuellt tillträde kan behövas för att säkerställa att operatörerna kan upprätthålla hög tjänstekvalitet. En sådan skyldighet bör beskrivas genom att nätägaren måste tillhandahålla en dedikerad och tillräckligt dimensionerad backhaul-förbindelse som uppfyller kraven för minimal packet loss, låg fördröjning och jitter, samt tillräcklig bandbredd för både dedikerade och best-effort-tjänster.

Om tillträdet inte gäller det lokala nätet utan istället det regionala nätet, finns det en risk för försämrad kvalitet, såsom högre fördröjning och ökad risk för packet loss, vilket kan leda till sämre användarupplevelse. Detta beror på att trafiken måste passera genom fler nätlager, vilket kan påverka stabiliteten och prestandan negativt.

Under vissa omständigheter kan det ändå vara acceptabelt med tillträde till det regionala nätet, särskilt om den regionala infrastrukturen är robust och tillräckligt dimensionerad för att hantera den aktuella trafiken. Detta kan vara fallet om den regionala punkten är närmare slutanvändarna och erbjuder tillräcklig kapacitet och kvalitet för att uppfylla operatörernas krav.

Men om tillträdet sker till en mer central, nationell punkt, är det inte längre att betrakta som ett lokalt tillträde och bör därför uteslutas som alternativ. Detta skulle kraftigt försämra möjligheten att säkerställa en hög tjänstekvalitet och ska inte tillåtas inom ramen för de föreslagna reglerna.

Implementeringstid efter beslut om VULA-skyldighet

PTS har ännu inte fastställt en implementeringsperiod i dokumentet. Norge, som utgör en jämförbar marknad, har valt att införa en ettårig implementeringsperiod för VULA, vilket ger marknadsaktörer tid att anpassa sig till de nya reglerna. Den svenska telekommarknaden är dock mer komplex med en större variation av nätägare. För att säkerställa en rättvis och effektiv övergång anser Stadsnätsföreningen att PTS bör beakta dessa omständigheter och tillämpa en liknande, eller till och med längre, implementeringstid. Detta skulle ge både stora och små nätägare en rimlig tid att genomföra nödvändiga anpassningar för att uppfylla de nya kraven.

Implementeringstiden kan dessutom behöva variera beroende på den tekniska strategi som nätägaren tidigare valt. I vissa fall kan det ta tid att genomföra förändringarna, särskilt om nätägaren har investerat i Free-seating-teknik som kräver ytterligare investeringar och tekniska lösningar för att kunna leverera en VULA-tjänst. Även nätägare med äldre utrustning kan komma att behöva bytas ut för att uppfylla de tekniska kraven som VULA innebär vilket kan medföra ytterligare investeringar och tid.

Slutligen

Stadsnätsföreningen uppskattar PTS arbete med att främja konkurrens och konsumentnytta på marknaden. Föreningen anser dock att en kostnadsanalys och ytterligare förtydliganden kring vissa tekniska och juridiska aspekter är nödvändiga för att säkerställa en rättvis och effektiv implementering av en eventuell reglering av en VULA-produkt.

En eventuell reglering med krav på tillhandahållande av en VULA-produkt riskerar att skapa osäkerhet bland marknadens aktörer, vilket tillsammans med konkurrenstrycket från 5G-aktörerna kan påverka möjligheterna till fortsatta investeringar i fiberutbyggnad negativt. Det är därför viktigt att PTS noga överväger hur en reglering kan balanseras för att inte dämpa viljan att investera i nätutbyggnad och teknisk utveckling.

Stadsnätetsföreningen ser fram emot fortsatt dialog och samarbete för att uppnå dessa mål.

Mikael Ek
Vd, Stadsnätetsföreningen

Elin Bertilsson
Ordf. Stadsnätetsföreningen